

CENTAR "ŽIVOT NIJE IGRA" ZA PREVENCIJU I ODVIKAVANJE OD PATOLOŠKOG KOCKANJA

www.zivotnijeigra.com mob. 069 275 0045 e-mail: office@zivotnijeigra.com

U sprovedenom istraživanju učestvovalo je 790 učenika iz tri osnovne i tri srednje škole, sa teritorije Novog Sada. Uzrast ispitanika se kretala u rasponu od 11 do 20 godina. Na nivou uzorka bilo je 2/3 muških i 1/3 ženskih ispitanika.

Polna struktura učenika u osnovnim školama je ujednačena dok je u srednjim školama više muških ispitanika.

Cilj istraživanja: procena rasprostranjenosti igranja igara na sreću, klađenja, kockanja na uzrastu osnovne i srednje škole, kao i procena učestalosti patološkog i problematičnog kockanja.

Američka psihijatrijska asocijacija (APA) je 2012. godine proglasila patološko kockanje za bolest zavisnosti bez supstance.

Po njihovoj mentalnoj klasifikaciji bolesti DSM5, koja se koristi i kod nas, ima devet kriterijuma patološkog kockanja. Za postavljanje dijagnoze **poremećaj zavisnosti bez supstance** potrebno zadovoljiti minimum četiri u proteklih godinu dana. Problematično kockaju oni koji zadovoljavaju manje od četiri kriterijuma.

Deskriptivni pokazatelji pitanja ankete

Skoro polovina anketiranih učenika 45% (360) igra igre na sreću.

Rezultati pokazuju da polovina muških ispitanika igra igre na sreću za novac, dok je kod ženske populacije taj procenat manji i iznosi 37%. Muškarci su rizična populacija, skloniji su i patološkom i problematičnom kockanju od ženskih.

Na nivou celokupnog uzorka, 26% ispitanika, više od 1/4 učenika **patološki** 6% (48) ili **problematično** 20% (158) kocka po DSM5 kriterijumima.

Zabrinjava podatak da najmlađi ispitanik koji patološki kocka ima 12 godina (igra sa tatom rulet, a počeo je sa aparatima kad je imao manje od 10 godina uz brata ili tatu). Najstariji ima 19 godina. Prosek godina učenika koji **patološki kockaju** je 17 godina.

Najveći broj učenika, oko polovine, koji **problematično i patološki kockaju** su prvo počeli sa kladionicom kada su imali **između 10 – 14 godina**.

Više od polovine učenika celokupnog uzorka 51% (210) je prvo iskustvo sa igrama na sreću imalo **između 10 -14 godine**, najčešće je to bila kladionica. Zabrinjava i podatak da se **deca mlađa od 10 godina** susreću sa igrama na sreću uz pomoć roditelja koji ih uvode u taj svet. Skoro 1/5 učenika 19% (81) tog uzrasta prvi put odigrala igru na sreću, najčešće loto, a ima i onih kojima je prvo iskustvo bilo sa kladionicom, ruletom, aparatima.

Više od 1/3 anketiranih učenika 37% (199) je odgovorilo da su **drug ili drugarica uplatili tiket umesto njih**. U populaciji koji **patološki kockaju** to je 74% (35).

Najpopularnija igra među celokupnom ispitanom populacijom je Kladionica, skoro 1/4 učenika 23% (204) igra kladionicu. Zatim slede Greb-Greb 14%, Loto 14%, Bingo 13%, na petom mestu je Rulet 12% (104), zatim Aparati 8% (72), Karte (poker, blek džek) 6% (54), Tombola 5% (45). **Najnepopularnije igre** među učenicima su Onlajn kockanje 4% (35) i Televizijski kviz 2% (22).

Igre koje najviše igraju **učenici koji patološki kockaju** najviše igraju: kladionicu 1/5 (31), rulet 16% (26), aparate 14% (23), karte 9% (15). Učenici koji problematično kockaju najviše igraju kladionicu 30% (83), rulet 14% (39), loto 11% (30), bingo, greb-greb, aparati. **Kombinuju više igara**. Najčešće **igraju više puta nedeljno**, skoro polovina 49%.

Muški ispitanici preferiraju Kladionicu skoro 30% (188), zatim Rulet 13% (91), Loto 11%, Bingo 10%, Greb-Greb 9%, Aparati 9% (63), Karte 7% (45).

Ženski ispitanici najviše igraju Greb-Greb skoro 30% (63), zatim Loto 22% (49), Bingo 20% (43), Kladionicu 7% (16), Rulet 6% (13), Aparate 4% (9), Karte 4% (9).

Većina anketiranih učenika 78% (278) kocka u društvu, a to su najčešće drugovi 68% (259), zatim roditelji 18% (69) i rođaci 11% (40). Preko njih su se i upoznali sa igrama na sreću, preko drugova 33%, od roditelja 23%, a putem televizije 14% (70).

Motivi za igre na sreću kod opšte populacije: učenici najčešće igraju igre na sreću iz zabave 21% (232), a onda slede da povećaju budžet 15% (169), iz dosade 14% (159), kad ih društvo pozove 9% (103), da ubiju vreme 9% (98).

Glavni motiv za igrom kod učenika koji patološki kockaju je da povećaju budžet a ne zabava kao što je ispitanicima opšte populacije.

Svaki treći učenik 32% (173) troši **novac od užine** na igre na sreću pokušavajući da novac umnoži. Dok je populaciji **učenika koji patološki kockaju** 80% onih koji novac od užine pokušavali da umnože na kladionici, ruletu, aparatima.

Na velikom odmoru je više od 1/5 učenika opšte populacije 21% (112) odlazilo u kladionicu ili kockarnicu, a tri puta su više (62%) odlazili učenici koji patološki kockaju.

Više od 1/3 učenika koji **patološki kockaju** 35% (17) izjavljuje da je imalo **problema usled kockanja** i da su to bili na prvom mestu dugovanja 20%, zatim izostanci iz škole 20%, slab uspeh u školi 12%, svađe sa bliskim osobama, nervoza i razdražljivost, prevare, učestvovanje u tučama, krađe, uzimanje zlata, novca iz kuće.

Kako bi nastavili sa kockanjem 31% (15) učenika koji patološki kockaju **je počinilo krivično delo prevare ili krađe**.

Ako dobiju novac od igara na sreću učenici opšte populacije najviše troše na izlaske i provod 41% (206), zatim na garderobu 31% (153), nastavljaju sa kockanjem 11% (56), na drogu 9% (43). **Učenici koji patološki kockaju** troše dobjeni novac na izlaske i provod, nastavljaju sa kockanjem, na drogu, garderobu.

Učenici koji patološki kockaju više konzumiraju alkohol 42% (28) i drogu 32% (21) dok kockaju od ispitanika opšte populacije. **Ulozi** su im veći nego u opštoj populaciji.

U mnogo većem procentu **koriste dojave sportskih** događaja 82% (37) učenici koji **patološki kockaju**, nego učenici celokupne populacije ispitanih 38% (176).

Više od 2/3 učenika 69% (480) je izjavilo da se **kladionice i kazina nalaze blizu škole**.

Jasmina Leković, psiholog